

Η πνευματική άσκηση στη ζωή του χριστιανού (Μητροπολίτης Πισιδίας Σωτήριος Τράμπας)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

Το πρόσωπο που τιμά ιδιαίτερα η Εκκλησία, μετά την Υπεραγία Θεοτόκο, είναι ο Τίμιος Πρόδρομος και Βαπτιστής Ιωάννης. Η εικόνα του στο εικονοστάσι των ναών βρίσκεται δίπλα από τον Κύριο. Ο Κύριος τον ετίμησε με το μεγαλύτερο εγκώμιο, που θα μπορούσε να λεχθεί για άνθρωπο: «Βεβαιώνω πως μάνα δε γέννησε ως τώρα άνθρωπο πιο μεγάλο από τον Ιωάννη τον Βαπτιστή» (Ματθ. 11,11). Από τον Θεό του είχε ανατεθεί η αποστολή να κηρύσσει μετάνοια στο λαό και να βαφτίζει, όσους μετανοούσαν, στον Ιορδάνη ποταμό. Εκεί, στην έρημο του Ιορδάνη ζούσε πολύ ασκητικά· «ο Ιωάννης φορούσε ρουχά από τρίχες καμήλας και δερμάτινη ζώνη στη μέση του και ἔτρωγε ακρίδες, και μέλι από αγριομέλισσες» (Μάρκ. 1,6). Μένουμε έκθαμβοι από την μεγάλη ασκητικότητά του, για την οποία ονομάστηκε «επίγειος άγγελος και ουράνιος άνθρωπος»!

Υπάρχουν χριστιανοί, που όταν ακούνε για την ασκητική αυτή ζωή του Βαπτιστού Ιωάννου, αλλά και άλλων ασκητών χριστιανών, που έζησαν τους επόμενους αιώνες μέχρι και σήμερα, δερωτώνται: Μα γιατί τόση στέρηση και ταλαιπωρία; Για ποιοσκοπό υπέβαλαν όλοι αυτοί τουςεαυτό τουςετέρηση ασκηση;

Αυτό είναι ένα πολύ σπουδαίο θέμα, που πρέπει να ενδιαφέρει όλους μας.

Για να το κατανοήσουμε καλύτερα ας ανατρέξουμε στους πρωτοπλάστους, τον Αδάμ και την Εύα. Ο Δημιουργός τούς έπιλασε «**κατ' είκόνα Θεού**» (Γεν. 1,27) και τούς χάρισε την ικανότητα ελεύθερα να αποφασίσουν αν θέλουν να μείνουν σε κοινωνία μαζί Του και να γίνουν, κατα χάριν, **όμοιοι με τον Θεόν** (βλ. Γεν. 1,26). Αν θα έκαναν καλή χρήση της ελευθερίας τους, θα μπορούσαν να αποκτήσουν την αθανασία, να εμένουν σταθεροί στο αγαθό και να απολαμβάνουν τη χαρά του παραδείσου. Όμως, όπως ξέρουμε, εκείνοι εξαπατήθηκαν από τον διάβολο, πίστεψαν στα λόγια του, θέλησαν να γίνουν οι ίδιοι θεοί, χωρίς κανένα κόπο, και επιθύμησαν να φάνε τον απαγορευμένο καρπό. Δηλαδή και οι τρεις δυνάμεις της ψυχής τους (ο νούς, η θέληση και η επιθυμία) εναντιώθηκαν στο Θεό, με αποτέλεσμα, να προσβληθεί το ανθρώπινο γένος από τον θανατηφόρο ιό της αμαρτίας και να υποστεί όλα τα άλλα δεινά που γνωρίζουμε.

Ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός με το Άγιο Βάπτισμα μάς συγχωρεί και μας απαλλάσσει από την προπατορική αμαρτία, αλλά χρειάζεται και η δική μας συνέργεια για την αποθεραπεία και την αποκατάστασή μας στην προ της πτώσεως

των πρωτοπλάστων πνευματική υγιεινή κατάσταση. Δηλαδή ο Κύριος και Σωτήρας μας Ιησούς Χριστός μας απάλλαξε μεν από τον θανατηφόρο ιό της προπατορικής αμαρτίας, δηλαδή, μας θεράπευσε από την αιτία της ασθένειας, αλλά μας έμεινε η αδυναμία που μας προκάλεσε η αρρώστια και η κλίση προς το κακό. Γι' αυτό, χρειάζεται κι εμείς να προσπαθήσουμε να αναλάβουμε τις δυνάμεις μας, για να αποκτήσουμε και πάλι πλήρως την υγεία μας. Οπως, δηλαδή, συμβαίνει και με τις σωματικές ασθένειες. Προσβάλλεται κάποιος π.χ από καρκίνο και με επιτυχή εγχείρηση απαλάσσεται το σώμα από τον κακοήθη όγκο. Μετά όμως, χρειάζεται να σταθεροποιηθεί η υγεία του με τα ειδικά φάρμακα και σιγά σιγά, με την κατάλληλη δίαιτα και τις ανάλογες σωματικές ασκήσεις, όπως περπάτημα κλπ. να αναλάβει πλήρως τις δυνάμεις του.

Ακριβώς σε αυτό αποβλέπει η πνευματική άσκηση των χριστιανών. Στην σταθεροποίηση της πνευματικής υγείας, την προστασία από ασθένειες της ψυχής, δηλαδή από την αμαρτία, και την ενίσχυση της ψυχής, ώστε να πορευθεί σταθερά στον τελικό προορισμό της, στην πατρίδα που έχασε, στον ουράνιο Παράδεισο, όπου θα ζει σε αδιάκοπη και αιώνια κοινωνία με τον Θεό.

Για τον καλόν αυτόν αγώνα πρώτος ο Κύριος μας προέτρεψε: «αγωνισθείτε να μπείτε από τη στενή πύλη» (Λουκ. 13,24). Ο Απόστολος Παύλος προτρέπει τον μαθητή του Τιμόθεο και τον καθένα μας: «Να αγωνίζεσαι τον ωραίο αγώνα της πίστεως. Κατάκτησε ἔτσι την αιώνια ζωή» (Α' Τιμ. 6,12). Ο ίδιος δε, ο Απόστολος, για να μας ενισχύσει σε αυτόν τον αγώνα γράφει: «Αγωνίστηκα τον ωραίο αγώνα, ἔτρεξα το δρόμο ως το τέλος, φύλαξα την πίστη» (Β' Τιμ. 4,7). Και γνωρίζουμε τους αγώνες που κατέβαλε ο Απόστολος Παύλος σε ολόκληρη τη ζωή του! Και μετά τον ακολούθησε στρατιά ολόκληρη αγωνιστών του πνεύματος.

Εδώ είναι ανάγκη να κάνουμε μια διεκρίνιση. Όλοι οι αγωνιστές δεν έχουν τις ίδιες επιδόσεις. Στα σωματικά αθλήματα δεν καταφέρνουν όλοι οι αθλητές να φθάσουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες· και από αυτούς δεν παίρνουν όλοι χρυσά βραβεία. Εξαρτάται από τις ικανότητες που έχει καθένας, τον προπονητή, και με πόση συνέπεια θα προπονηθεί. Ετσι και στα πνευματικά αθλήματα, δεν φθάνουν όλοι στα ύψη των ασκητικών κατορθωμάτων του αγίου Αντωνίου ή του αγίου Αλυπίου, που έζησε επάνω στον στύλο ολόκληρες δεκαετίες ή του οσίου Σεραφείμ του Σάρωφ, που προσευχόταν χίλιες νύχτες επάνω σε ένα βράχο, και οι οποίοι απέκτησαν θαυμαστά χαρίσματα από τον Θεό.

Ομως, με τους ασκητές συμβαίνει κάτι, που δεν απαντάται στους αθλητές. Όλοι όσοι ασκηθούν κατά Θεόν στα πνευματικά αγωνίσματα, όλοι θα λάβουν βραβείο από τον αγωνοθέτη Κύριο, έστω και αν δεν είναι όλα τα βραβεία ίσα μεταξύ τους, όπως και τα αστέρια έχουν διαφορετική λάμψη, όπως γράφει ο Απόστολος Παύλος

(βλ. Α' Κορ. 15,41).

Ολοι, λοιπόν, καλούμαστε να παρακινηθούμε από το ασκητικό πνεύμα των Αγίων μας, και ο καθένας, ανάλογα με τις συνθήκες στις οποίες ζει και τις πνευματικές δυνάμεις που διαθέτει, να προσπαθήσει, όσο περισσότερο μπορεί, να ενστερνιστεί το ασκητικό πνεύμα και να αγωνιστεί.

Αλλά, με ποιές ψυχικές δυνάμεις και πώς ασκείται ο χριστιανός;

Επ' αυτού, ελλείψει χρόνου, θα προσπαθήσουμε να απαντήσουμε στην επόμενη ομιλία μας.